

NORSK VILJE

LØNSSITUASJONEN OG PRISPOLITIKKEN

DEN EGENTLIGE LEDER av den økonomiske politikken her i landet, dr. Carlo Otte i Rikskommisariatet har en setning som han stadig vender tilbake til i sine artikler og foredrag.

I all korthet går denne setningen ut på at målet for den økonomiske politikken som Rikskommisariatet fører er å hindre inflasjon og derigjennom spare det norske folket for de vansker og lidelser som vanligvis følger i inflasjonens spor.

Ut fra denne setningen gjør våre hjemlige nasister krampaktige forsøk på å bevise nødvendigheten av den lønnspolitikken som føres, og som truer med å bli en katastrofe for de almindelige lønsmottakere her i landet. De tar utgangspunktet i dr. Ottes ord om at det er i det norske folks interesse at tyskerne søker å holde pengeverdien oppe, og så sier de at den vesentlige forutsetningen for at ikke prisene skal fly i været er at lønningene holdes konstante. Men lønnsstoppen er bare en side av denne pengepolitikken. Gjennom en total markedsregulering med priskontroll og rasjonering skal en ytterligere lamme tendensen til prisstigning og fordelingsvansker som en krigssituasjon fører med seg. Disse argumenter er rent prinsipielt og sosialøkonomisk uangripelige. Men det at en på denne måten erklærer seg enig i argumentasjonen, er ikke det samme som at ~~en~~ en er enig i den praktiske utforming Rikskommisariatet har gitt disse prinsipper.

DEN DWLEN AV PROGRAMMET som gjelder lønnsstoppen er konsekvent gjennomført, det har enhver lønsmottaker hatt mer enn nok anledning til å konstatere. Lønnsstoppene er holdt med en hårdhet og en mangel på elasticitet som grenser inn på det stupide. Sett på bakgrunn av den prisstigning som har funnet sted og som vi skal behandle nærmere nedenfor, er det idag mer en tvilsomt om lønsmottakerne idag med de nåværende lønninger er istand til å nytte ut de altfor knappe rasjoneringskvotene. Her er en på mange måter ved sakens kjerne. Det som først og fremst har vært hensikten med den lønnspolitikken som er ført, er ikke så meget å hindre inflasjonen, som det å lamme folkets kjøpekraft og redusere levestandarden slik at tyskerne bedre kan nytte ut landet i sin krigspolitik. At dette har vært den virkelige hensikt kommer kan hende enda tydeligere fram når en ser nærmere på den markeds og prispolitikk som er ført siden tyskerne for alvor tok seg av disse spørsmål.

NÅR DET GJELDER PRISNIVÅET kan en med en gang slå fast at det er en temmelig tvilsom omgang med sannheten når nasistene i skrift og tale søker å skaffe rum for den oppfatning at prisnivået ikke har gjennomgått noen endring av betydning.

Engrossprisindeksen som en vanligvis tyr til når en skal skaffe seg et bilde av prisutviklingen har steget med ca. 75 % siden krigen, og indeksen for levekostningene har steget med ca. 45 %. Allerede disse tall forteller at det som skulde være hovedforutsetningen for lønnsstoppen ikke har holdt stikk. Det samme er tilfelde når det gjelder formålet om å opprettholde pengeverdien. Ved den praksis som er gjennomført er pengeverdien blitt redusert.

Prisstigningen har en rekke årsaker. Først og fremst den ting at det var et hovedmål for tyskerne å senke levestandarden til mellom Europeisk nivå, dernest den ting at tyskerne har skrudd opp alle priser på varer som innføres fra Tyskland og endelig den virkning som den veldige økning av omsetningsavgiften har betydd. Ved denne prispolitikk som er ført har

tyskerne oppnådd det som for dem er det vesentlige nemlig å lamme folkets kjøpekraft overfor de varer de selv skal ha tak i, og det har nok vært av større betydning enn det å hindre inflasjon.

SER EN PÅ SEDDELOMLØPET har en det betegnende forhold at det er blåst opp til uanede høyder. Hvor stort det egentlig er blir av forståelige grunner hemmeligholdt av Norges Bank. Denne store nyskapning av kjøpekraft som den veldige seddelmengde betyr, viser tydeligere enn noe annet at tyskerne gir på båten alle prinsipper om antiinflasjonspolitikken når de bare kan mele sin egen kake.

Sedlene er i stor utstrekning anvendt til igangsetting av veldige militære anlegg som har vokset opp som paddehatter rundt omkring i landet. Særlig i begynnelsen betalte tyskerne svimlende lønninger for det arbeidet som ble utført på disse anleggene. Da hadde altså ikke lønningene noen betydning for å hindre inflasjon. Det gjaldt nemlig på en lettvindt måte å lokke arbeiderne fra deres egentlige arbeide til uproductiv barakkebygging land og strand rundt.

Men snart ble de seddelbunkene som arbeiderne fikk verdiløse, da det ikke fantes varer til dekning for dem. Her er bl. a. årsaken til de fantastiske priser som betales for nytelsesmidler som brennevin og tobakk på disse steder. Humbuken er nesten altfor lett til å gjennomskue og det er både synd og skam at arbeiderne lot seg bleffe av seddelmassene. På liknende vis tjener entreprenører og byggeselskaper millionbeløp på denne uproductive virksomheten.

Men den kanskje vesentlige delen av seddelmengden har tyskerne anvendt til oppkjøp av alloslags varer, råstoffer og halvfabrikata, og i den anledning har de hverken tatt omsyn til priser eller norske interesser. Den såkalte anti-inflasjonspolitikken er derfor i virkeligheten utplyndringspolitikk og da spiller hverken hensynet til pengoverdien eller rasjoneringsbestemmelsene noen rolle.

VARESPØRSMÅLET ER STORT SETT DET SENTRALE ved den nåværende pris og forsynings situasjon, og årsaken til den kritiske situasjon skyldes ikke minst myndigheternes uansvarlige utplyndringspolitikk. Men den nåværende situasjon har flere svarte blad.

I denne sommer opplever en at menst landbruket og skogsdriften i høyeste grad lider av mangel på arbeidskraft går myndighetene til tvangsrekvirering av arbeidere til anleggsvirksomhet og festningsbygging. Dette skjer med trusel om at hvis det tilstrekkelige antall arbeidere ikke skaffes vil en trekke ytterligere mer arbeidskraft fra jordbruk og skogsdrift. Og enda vil Fritt Folk at vi skal takke tyskerne på våre knær for at det overhodet finnes levnetsmidler i landet.

Som vi ser blir det ikke meget igjen hverken av dr. Ottos eller de norske tyskeres talemåter når en undersøker forholdet nærmere. Når det gjelder den side av virksomheten som vi her har behandlet merer vi det samme som overalt ellers. Bloff, løgn og fusk er det en nytter seg av i håp om å føre det norske folket bak lyset. Men det skal ikke lykkes.

EN INTERESSANT KORRESPONDANSE.

Vi er kommet i besittelse av en korrespondanse som på en flaterende måte belyser forholdene innen fagorganisasjonen. Ikke minst er den avslørende for kampfelle og kommisarisk formann Håkon Meyer.

Den 28. april i år mottok minister Lippestad i sosialdepartementet følgende brev fra Der Reichskommissar ved herr Johlitz.

Skrivet var selvsagt på tysk, men vi gjengir det i oversettelse:

Om: Kabaretforestillinger på arbeidsplassene.

Uavhengig av den videre utvikling av vort felles arbeide med skapningen av Norges Arbeidssamband anser jeg det for ubetinget nødvendig at en straks går igang med kabaretforestillinger med

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
X N O R S K V I L J E. X
X X
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

DET KOMMER EN DAG da krigen er slutt. Og vi vet at quislingenes mest brønnende ønske er at krigen skal slutte med Tyskland som seierherre. Dette er den eneste garanti for at disse folk kan unngå sin skjebne i overensstemmelse med sine handlinger. Det som imidlertid er av ådskillig større interesse for det norske folk er om at quislingene skal unngå sin velfortjente straff er hvilken skjebne som skal bli dette landet tildel.

I DEN SENERE TID har nasipressen skrevet en masse om den store fremtid som venter vårt land ved Tysklands seier og en henviser til at allerede nå har vi tatt visse skritt på veien mot den store selvstendighet. Det er bare det at for hver dag som har gått er det blitt klarere og klarere for oss hva denne selvstendighet består i. Det norske folket har ikke sett annet enn at slavekårene er blitt tyngre og tyngre for hver dag. Det siste tiltaket i retning av selvstendighet går ut på å tvangsutskrive normann til arbeidere på militære anlegg på vilkår som vanligvis blir krigsfanger tildel. Det som imidlertid betyr noe i forbindelse med spørsmålet om Norges stilling etter krigen med Tyskland som seierherre er:

Vil Tyskland trekke tilbake sine soldater, og overlate til det norske folket selv og bestemme sin styreform og sin utvikling, det er ting som ikke berøres hverken av quislinger eller tyskere.

DET ER IMIDLERTID INGEN GRUNN til å være i villrede om disse spørsmål. Tyskerne kommer aldri til å trekke sine soldater tilbake. For det første fordi tyskerne også i fremtiden vil utbytte Norge etter alle kunstens regler, og for det andre fordi quislingene selv ikke vil våge å ta mot så stor selvstendighet.

LA OSS EN GANG FOR ALLE SLÅ FAST, både overfor "Aftenposten" og "Fritt Folk" at vi er av den sikre overbevisning at Tyskland aldri kommer til å vinne denne krigen, og at vår tro ikke lar seg rokke av krigens skiftende karakter fra dag til dag.

Tyskland vil lide nederlag, og de tyske soldater skal ut av Norge og det er garantert for at landets selvstendighet kan sikkes. I denne forbindelse nytter det ikke å skremme hverken med hommelige avtaler eller annet djevolskap som tyskerne og quislingene i sin utrolige naivitet finner på. Russland er vår allierte i denne krig, og bærer dagens byrder mer enn noen aner. Ingen skal få innbildt oss at Russland som idag kjemper sin kamp for frihet og selvstendighet på liv og død, i neste omgang står ferdig til å overfalle, eller endog stille krav overfor en av sine allierte.

NÅR KRIGEN ER VUNNET skal landet på ny reises av norske kvinner og menn. Vi skal bygge det ut slik at det skal bli større og rikere en det noengang har vært. Det som på det nærværende tidspunkt kan sies om disse ting er at åndsfriheten på ny skal settes i høysetet og at alt arbeid og all virksomhet i dette landet også i fremtiden skal skje på grunnlag av folkestyre og demokrati.

K R I G S O V E R S I K T.

Østfronten.

Hovedinteressens samlar seg nå om hendingsene på Østfronten. Etter Sebastopol's fall, ble den lange ventede tyske stor-offensiv innledet.

forts, side 6

- 4 -

norske kunstnere rundt om på arbeidsplassene. Saken kan selvsagt bare løses innefor rammen av en felles planlegging. Såvidt jeg er informert av mine kontorer utover landet er også bedriftene meget intereserte. Der må følgelig finne sted en felles planlegging, d.v.s. fastlegging av en turne for på den måten blir også omkostningene holdt så lave som mulig.

De steder med de bedrifter som ubetinget må besøkes av en turne, er inntegnet på de to vedlagte kart.

Fastleggingen av turneen overlater jeg selvfølgelig til Dem.

Det er altså nødvendig at De utnevner en mann som ved hjelp av landsorganisasjonens kontorer utover landet, tar fatt på planleggingen. Denne vil i stor utstrekning bli understøttet og få råd og veiledning av min gruppeleder herr Weigel.

De kan straks ta opp filmframvisning på fellesplanen, dersom de normenn som nå oppholder seg i Tyskland og som utdannes som filmframvisere vender tilbake.

Bedriftene må overta utgiftene. I hvor stor utstrekning landsorganisasjonen kan eller vil gi et tilskudd til disse omkostninger overlater jeg til Deres avgjørelse.

Under utvelgningen av de norske kunstnere som skal nyttes, må en selvsagt ta den politiske overbevisning i betraktning. Forestillingene må da også bevoktes.

Jeg står til disposisjon ved drøfting av disse spørsmål.

Jeg ber Dem sende meg kartene tilbake etter at De har satt Dem inn i dem.

Heil Hitler
Johltz

Som den raske visergutt sosialminister Lippestad er, sender han allerede samme dag han får skrevet, et brev hvor han gir storpolitikkoren Håkon Meyer i oppdrag å være sirkusdirektør for nasiunderholdningen på arbeidsplassene.

Den 4. mai svarer Meyer og sier han er villig til å påta seg oppgaven. I et brev den 11. mai gir han nærmere redegjørelse for sit arbeide med saken og den 28. mai mottar Meyer et brev fra Lippestad hvor sosialministeren godtar det arbeide Meyer har utført i sakens anledning samtidig med at han gjør Meyer oppmerksom på at planene i alle enkeltheter må godkjennes av landsorganisasjonen.

Denne korrespondansen forteller adskillig. Det er tydelig at tyskerne nå er klar over at arbeidsytelsen nærmer seg det absolutte lavmål. Det arbeidsfolk først og fremst trenger er høyere lønninger og større matrasjoner. Tyskerne er imidlertid ikke interessert i en slik løsning.

Isetdenfor å gripe endet ved roten, tror tyskerne de skal kunne øke arbeidsintensiteten og bedre arbeidshumøret ved plump propaganda og billige kabarotefekter. Og til et slikt simpelt gjøglerarbeide har selveste Håkon Meyer stillt seg til tjeneste.

Vi er nødt til å konstatere at denne forhenstående stortaler og rabulist er blitt temmelig frynsete i kantene.

Nasistene har lært av det gamle ordtak at folket vil ha brød og sirkus, og når det da blir lite med brød må det bli desto mere sirkus.

Men vi har den tro på arbeiderne at de vil møte denne Håkon Meyerske gjøglervirksomhet med den kulde og forakt den fortjener.

DET BLIKK BAK KULISSENE som disse brev gir, er likevel det mest interessante. Her får en svart på hvit greie på den rolle Rikskommisariatet spiller i forhold til de såkalte norske ministre og i forhold til den papirmølla som kalles Arbeidernes faglige Landsorganisasjon.

En finner mellom annet at ideen om Norges Arbeidssamband er fabrikkert i Rikskommisariatet og at selve fabrikkanten er en tysker ved navn Joh- litz. Det var forevrig noe alle viste, men det er likevel rart å finne det på trykk i sosialdepartementets egen korrespondanse. Hele tonen i den brevveksling som vi her har gjort rede for, viser med all tydelighet at det er Rikskommisariatet som fattet vedtakene og bestemmer selv de minste detaljer, og at såvel "ministrene" som fung- sjonærene i Fagorganisasjonen er visergutter og intet annet.

MYSTERIET "GALTESUND"

Som kjendt var det adskillig skrivning i norsk presse i mars måned om den mystiske forsvinnen av D/B. "Galtesund". Saken ble først slått stort opp, men ble så plutselig dysset ned. Og "Galtesund" var og ble borte. Nå kan den syenske avisen "Tress Alt" opplyse at båten kom vel fram til England og der innlemmet i den norske handelsflåten. Det var en gruppe ungdommer som gikk ombord som passasjerer 1 og 2 om gangen i forskjellige byer langs kysten da "Galtesund" var på reise vestover mot Flekkøfjord. Fra Flekkøfjord skulde så farten gå nord- over den 15. mars, men straks etter avgangens satte de norske patrioter seg i besittelse av skuta og la kursen om. Og farten over Nordsjøen ble tilbaketrukket uten at det hadde føling med tyske stridskrefter.

REVISK TALE.

Etter Sarp borges Bygninge slutt for en tid siden, ba tolder og NS dik- teren Kåre Bjergen om ordet. Han rakk det noe forferdelig ned på ledel- sen av Borregård Fabrikker og sa bl. a.

De svina der nede har vi ingen bruk for. Vi kan kaste dem i fossen.

Etter talen takket ordføreren Byggnings Stenmark for det hjertevarme og groie innlegg.

TVANGSUTSKRIVNINGEN AV ARBEIDSKRAFT.

Den tvangsutskrivning av arbeidskraft som vi tidligere har gjort ut- ferlig rede for er nå blitt virkelighet. En rekke større firmaer i Oslo har nå fått beskjed fra myndighetene om at så og så mange av deres fung- sjonærer er uttatt. En hel rekke folk har allerede fått beskjed om å rei- se lørdag den 12. da.

I innkallelser fra myndighetene heter det at om en moter opp uten ar- beidsklar vil det bli å oppfatte som en vedkommende overhodet ikke har møtt fram, og forholdet vil bli behandlet av vedkommende tyske retts- innstans. Dette er et nytt og uhørt brudd på Folketretten og står fuldt på linje med de tidligere overgrep.

Det er opplagt at ingen kan nekte å seige, men det behøver ikke å bety at vi ikke skal gi vår mening tilkjæmper Minister Lippestad er direkte medansvarlig for dette brudd på Folketretten og han er den som nå bør få beskjed om hvordan denne tvangsutskrivning blir oppfattet.

La ministeren få føling med "den lille presenten" som er motstandere av nyordningen i alle dens former. La protestene strømme inn i tusentall til Sosialdepartementet. Det er ikke bare de som direkte berøres av ut- skrivningen som ber protesterer men også deres kolleger på arbeidsplas- sene. Nå er det arbeidfolkets plikt å vise den samme holdning som lærerne og prestene har vist og stadig viser. I protestene må det henvises til at utskrivningen skjer for å skaffe arbeidere til de mili- tære anlegg og er derfor i strid med Folketretten.

Friggoversiat. forts.

Don har i den siste uke stadig øket i intensitet og omfang. I denne første fase ser det ut til at tyskerne konsentrerer seg om å drive en kile inn mellom de russiske armeer som står på midtfronten og de som kjemper i syd. På fronten mellom Kursk og Kharkov har tyskerne satt igang 2 konsentrerte angrep. Det ene har Kursk-området som utgangspunkt, og det annet satt inn fra Bjelgorod og Woltschansk. Etter inntense flyforberedelser kaster tyskerne fram enorme tank-formasjoner som ble fulgt av tallrike infanteridivisjoner. For det voldsomme trykk måtte russerne vike og den 7. ds. meldte tyskerne at de hadde tatt byen Woronesj. Dette er et viktig knutepunkt som forbinder jernbanen mellom Moskva og Rostov. De tyske påstander om at de har overskredet Don på bred front demente- res fra russisk side. Det er riktig at tyskerne har nådd Don på enkelte punkter, men det er en overdrivelse å påstå at de har flyttet fronten i hele dens bredde til Dons bredder. Russerne melder bl. a. at de holder stillinger så langt vest som ved Staryj Oskol omtrent midtveis mellom Kursk og Woronesj. Fra selve Donnetsbekkenet foreligger det ingen meldinger, men tyskerne sier selv at russerne foretar angrep ved Taganrog. I Rshovområdet i retning Kalinin foregår det også harde kamper, mens det ikke foreligger noe nytt fra Leningradavsnittet og Ishavsfronten. Denne gang er det Kaukasus det gjelder og når tyskerne nå foretar angrep i rett østlig retning er dette for å sikre flanken før de dreier mot syd. Det er ingen hjemmelighet at von Kleist samler store mengder materiell og tropper i Donnetsbekkenet og avventer nærmere ordre til angrep. Kampene preges av at tyskerne fremdeles er i besittelse av en veldig slagkraft og av at russerne nyttor en noe forsiktigere taktikk. Utviklingen går imidlertid i en slik retning at en ikke må se på utviklingen på østfronten helt isolert.

Nord-Afrika og Egypten.

Krigen i ørkenen har vært preget av overraskelser. Slik har det også vært i dette slaget som ble satt igang den 26. mai. For en uke siden så det ut til at ingen kunde sprre veien for tyskerne til Aleksandria og Kairo, men nå ser det ut til at engelskmennene har klart å etablere en holdbar forsvarslinje ved El Alamoin, samtidig som de angriper tysker- nes sydlige flanke.

Også for denne fronten gjelder det at en ikke må se den isolert. Det har i den siste tid funnet sted ting som tyder på at også andre deler av Nord-Afrika står i brønnpunktet. Vi kan hevne at det skal være kommet tropper og materiell til Gibraltar, at det er stor diplomatisk virksomhet i Madrid, at den franske generalguvernør har vært i Vichy for å konferere med Laval og Petain og at disse samtaler tillegges den største betydning. Endelig kan vi nevne at franskmennene har sendt tropper til Nord Afrika og at det er store forsvarsforberedelser i Casablanca og Dakar.

Om situasjonen i Egypt uttalte Churchill forleden:

Jeg har ikke anledning til å gi nærmere opplysninger om de forsterkninger som er kommet frem til den 8. arme, eller som er undervei, bortsett fra at de er meget betydelige. Jeg betrakter på ingen måte kampen som avsluttet.

Tonnasjespørsmålet beskjeftiger stadig den engelske og amerikanske ledere og selv om det ikke opplyses noe om tapene som de allierte har til sjøss, kan en gå ut fra at dette problem er overordentlig alvorlig. Produksjonsplanene er delvis omlagt og en søker å oppnå ytterligere økning i produksjonen. På den amerikanske kyst er en gått igang med konvoyering for dermed å minske tapene. Det er grunn til å tro at disse tiltak vil bringe tonnasjetapene ned på en gunstigere nivå. Det kommer stadig amerikanske forsterkninger til Europeiske farvann og det opplyses at amerikanerne skal bygge 4 store flåtehavner på de britiske øyer. I det hele gjør amerikanerne seg stadig mere gjeldene også når det gjelder krigen i Europa.
